

Силабус навчальної дисципліни «Психологія ідентичності»

Освітня(і) програма(и)	ОП Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Форма здобуття освіти	Очна (денна), заочна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Форма підсумкового (семестрового) контролю	залік
Мова викладання	українська
Кафедра, що забезпечує викладання дисципліни	Кафедра психології, філософії та суспільних наук
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Дисципліна досліджує психологічні закономірності формування, функціонування та трансформації ідентичності особистості як безперервного процесу, що розгортається в умовах сучасного динамічного світу. Курс спрямований на глибоке розуміння того, як виникають і функціонують ідентичності, що дозволяє студентам через систему дискусій та критичний аналіз власної самоідентифікації пройти ключовий етап професійного становлення як майбутніх психологів. Особлива увага приділяється поясненню поведінки людей у складних соціальних ситуаціях через призму етнічності, гендеру та професійної приналежності, а також розвитку здатності толерантно ставитися до культурних відмінностей та інших поглядів.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Метою курсу є розуміння того, як формуються та функціонують ідентичності в сучасному світі. Це дозволяє студентам критично осмислити власну самоідентифікацію через дискусії, що є ключовим етапом професійного становлення психолога. Знання механізмів ідентичності допомагає пояснити поведінку людей у складних соціальних ситуаціях, включаючи питання етнічності, гендеру та професійної приналежності.
Чого можна навчитися	Після вивчення курсу здобувачі здатні застосовувати знання у практичних ситуаціях, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, бути критичними і самокритичними, генерувати нові ідеї

	(креативність); дискутувати, обстоювати власну позицію, взаємодіяти, вступати і вести діалог, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші погляди чи культуральні відмінності; ефективно використовувати ресурси, потенціал та стратегії для посилення особистісного розвитку в умовах нестабільного розвитку та працювати з ідентичністю та посиленням адаптаційних ресурсів для продуктивної реінтеграції особистості.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Отримані знання можна застосовувати в реальних життєвих сценаріях та професійній практиці. Психолог зможе ефективно консулювати клієнтів із питань професійного та особистісного самовизначення, допомагати в подоланні криз ідентичності, працювати з проблемами стигматизації та конфліктами ролей у колективах. Навички аналізу ідентичності є критичними для роботи в умовах соціальних змін та для зміцнення психологічної стійкості (резильєнтності) особистості.
Преквізити	Загальна психологія з практикумом, Психологія особистості, Історія психології.
Постпреквізити	Психологічне консулювання, Основи психотерапії, Психологія резильєнтності в кризових умовах, Конфліктологія, Основи психологічного тренінгу.
Інформаційне забезпечення	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лебединська І.В. Ідентичність і культура. Досвід психологічної інтерпретації / І.В.Лебединська. – К.: Золоті ворота, 2012. – 278 с. 2. Мазур Л. Самоідентичність особистості як філософсько-антропологічна проблема : монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. 432 с. 3. Проблеми розвитку ідентичності особистості в освітньому просторі: Матеріали III круглого столу 15 жовтня 2024 року : Збірник матеріалів // За ред. О. П. Соснюка, І. В. Остапенко. Київ: Міленіум, ВЦ «Просвіта», 2024. 123 с. (електронне видання) 4. Психологія групової ідентичності: закономірності становлення : [монографія] / [П. П. Горностай, О. А. Ліщинська, Л. Г. Чорна та ін.] ; за наук. ред. П. П. Горностая ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2014. – 252 с. 5. Становлення ідентичності фахівця : [монографія] / Г. О. Балл, В. Л. Зливков, С. О. Копилов [та ін.] ; за ред. В. Л. Зливкова. — К.-Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 260 с. 6. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ : Наш Формат, 2020. 192 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p>

	<p>7. Кухарук О. Ідентичнісний вимір соціальної резильєнтності: визначення, підходи, можливості прогнозування. <i>Проблеми політичної психології</i>. 2022. Т. 26. URL: https://doi.org/10.33120/popp-vol26-year2022-107</p> <p>8. Онищук О. Ідентичність та кіберідентичність як психологічні категорії: деякі особливості концептуалізації та співвідношення. <i>Габітус</i>. 2025. Т. 1, № 69. С. 203–207. URL: https://habitus.od.ua/journals/2025/69-2025/part_1/37.pdf</p> <p>9. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 430 с.</p> <p>10. Федорчук О., Ковальов О. Національна ідентичність як генетична матриця українського народу. <i>Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи</i>. 2022. № 2(29). С. 42–48. URL: https://pi.iod.gov.ua/images/pdf/2022_2/6.pdf</p> <p>11. Щотка О.П. Гендерна психологія: навч. посіб. / О.В. Щотка. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. – 358 с.</p>
Викладач(і) дисципліни	Куц Віктор Анатолійович (кандидат філософських наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук).